

Complexnummer: 513701

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Linnenweverij van Dijk

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

513702, 513703, 513704, 513705, 513706

Woonplaats

Waalre

Gemeente

Waalre

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Markt 8, 5581 GK te Waalre

Complexomschrijving

Inleiding

Het bedrijf is opgericht in 1845 door Josephus van Dijk (1813-1891). Hij was een wever die aan andere thuiswevers garens verkocht en als stukken opkocht, bleekte en weer verkocht aan anderen. Hij vestigde zich aan de Bolksheuvel in Waalre en startte daar zijn linnenweverij met scheerderij, spoelierij, blekerij en enkele handweefgetouwen in een "fabriekshuis". De bijbehorende bleekvelden uit 1859 waarop de stukken van de wevers werden gebleekt zijn nu nog steeds in gebruik bij leden van de huidige visclub van de firma. In 1863 wordt dit fabrieksgebouw, dat toen in omvang nog bescheiden moet zijn geweest, vergroot. Het bedrijf droeg in 1873 de firmanaam: "van Dijk Manders & Co". Aan de zuidkant van de Markt wordt in 1892 de huidige fabriek gebouwd (onderdeel I), geflankeerd aan elke kant door twee herenhuizen (onderdeel II t/m V). In 1906 gaat de fabriek over op stoomkracht. Ten behoeve van deze aandrijving wordt in 1906 de fabriek aan de zuidkant vergroot met een ketelhuis en in 1918 en 1920 met een hal onder drie en vijf houten sheddaken. Deze zijn grotendeels vervangen door een plat dak in 1997. De onderdelen I-V vormen de historische kern van het weverij complex. De fabriek kreeg in 1912 electriciteit. In de periode 1921-25 bezat de firma een eigen vestiging in Djokjakarta onder de naam: "Javaanse Linnenweverij". Andere belangrijke ontwikkelingen in Nederland waren de eigen winkels van het bedrijf tussen 1926-34. Nu produceert het bedrijf o.a. huishoud-, ziekenhuistextiel (beroepskleding) en gordijnstoffen.

Voor Waalre en omgeving is het ca. 150 jaar oude bedrijf, de oudste, belangrijkste en meest levende industrie in het hart van het dorp. De weverij geeft met zijn ligging aan de Markt, het centrum van Waalre nog steeds een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van het dorp.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

De historische kern van het complex van de voormalige linnenweverij Van Dijk bestaat uit een symmetrisch complex van vijf onderdelen: I. Het hoofdgebouw van het fabriekscomplex, een langwerpig gebouw uit 1891 onder mansardedak met kopgevel loodrecht op de Markt. II. Herenhuis uit 1910 gebouwd voor Theodorus van Dijk. Ontwerp van Architect Cornelius de Koning. III. Herenhuis in eclectische stijl uit 1892 gebouwd voor B. en D. van Dijk. IV. Herenhuis in eclectische stijl uit 1892 voor D. van Dijk-Manders. V. Herenhuis in eclectische stijl uit 1910 gebouwd voor textielabrikant J.J.C. van Dijk.

Waardering

Het complex van de linnenweverij Van Dijk is van algemeen belang. Het geheel heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de sociaal-economische ontwikkeling van de nijverheid en als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de laagbouw voor de textielindustrie. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de stijl en de ornamentiek en als voorbeeld van de toegepaste combinatie van woonhuizen en fabrieksgebouw. Het geheel heeft ensemblewaarden als onderdeel van de bebouwing van het Marktpllein, die in de loop van de negentiende eeuw door de bouw van grotere fabriekscomplexen een functieverandering onderging. Het is tevens van belang vanwege de gaafheid van het ex- en interieur. Het is zeldzaam wegens de opzet als een geleidelijk gegroeid en samenhangend geheel met gebouwen van uiteenlopend karakter en constructie.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 513702

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	05 juli 2000
Kadaster deel/nr	82632/22

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Waalre		Waalre		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Markt	8			5581 GK	Waalre		
Markt	8 A	A		5581 GK	Waalre		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Waalre		C				1779	

Omschrijving**

Inleiding

FABRIEKSGEBOUW uit 1891 gebouwd voor de Linnenweverij v/h van Dijk & Zonen als kantoor, linnenweverij en magazijn. Dit gebouw vormt de kern van het complex. Het ligt centraal aan de zuidelijke pleinwand van de Markt, geflankeerd door een groep van vier symmetrisch opgebouwde monumentale herenhuizen, die deel uitmaken van het bovengenoemde weverijcomplex. Het bevat nu een kantine en ontvangstruimte.

Omschrijving

Het fabrieksgebouw, dat langgerekt van vorm is en haaks op de pleinwand ligt, bestaat uit één bouwlaag onder mansardekap gedekt met oud-hollandse en kruispannen. Het gebouw dat 14 traveeën telt is opgetrokken uit machinale baksteen gemetseld in kruisverband. De kopgevel aan de Markt is witgeschilderd en wordt afgesloten door een lijst van windveerpannen. Op de verdieping bevindt zich een hijsdeur met hijsbalk met ernaast T-vensters. Op de begane grond twee driedelige kruisvensters. De muuropeningen in de zijgevels zijn getoogd en deels vereenvoudigd. Een enkel raam bevat nog de oorspronkelijke kleine roedenverdeling. Ook in deze gevel bevindt zich een hijsdeur met hijsbalk. In de gevels gietijzeren geornamenteerde balkankers en geprofileerde lijstgoten. Inwendig verlaagde plafonds onder houten balklagen. Deels gemetselde toogjes op ijzeren profielen. De mansardekap wordt gedragen door tien houten Philibertspanen.

Waardering

Het fabrieksgebouw van de linnenweverij Van Dijk is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

sociaal-economische ontwikkeling van de nijverheid en als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de laagbouw voor de textielindustrie. Het is architectuurhistorisch van belang vanwege de sobere opbouw en ornamentiek. Het heeft ensemblewaarde als onderdeel van een geleidelijk gegroeid en samenhangend geheel met gebouwen van uiteenlopend karakter en constructie. Het is tevens van belang vanwege de gaafheid van het exterieur en de constructie van het inwendige.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Industrie

Functie

Productiehal

Weverij

Monumentnummer*: 513703

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 juli 2000
Kadaster deel/nr 82632/2

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Waalre Waalre Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Waalre

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Apartement aanduiding Grondperceel
Waalre C 1780

Omschrijving**

Inleiding

HERENHUIS uit 1910 gebouwd voor textielabrikant Josephus van Dijk door Cornelius de Koning. De familie Van Dijk bouwde tussen 1892 en 1910 aan de Markt een rij van vier herenhuizen met in het midden de linnenfabriek. Het herenhuis is in 1910 tot stand gekomen en wijkt in stijl van de overige panden, ook het pand no. 10 uit 1910, af. Markt 6 staat aan drie zijden vrij op het perceel. De voor- of noordgevel staat aan de Markt. De westkant sluit aan op Markt 7. Erachter ligt een ruime tuin. Op no. 8 staat de bijbehorende fabriek.

Omschrijving

Het blokvormige huis heeft twee bouwlagen liggend onder schilddak met overstek gedekt met leien. Aan de straatkant op de begane grond is het uitgebouwd met een driezijdige erker, met erboven een balkon en aan de tuinkant een eenlaags keukenaanbouw. Het huis heeft een kroonlijst, fries, hardstenen cordon en plint. Het opgaande werk bestaat uit machinale baksteen gemetseld in kruisverband. Siermetselwerk in fries en cordon. In de getoogde muuropeningen van de begane grond hardstenen sluitstenen. De vensters van het huis zijn voorzien van onderluiken. In de bovenlichten zit een kleine roedenverdeling. Op de verdieping in de zijgevel kruisvensters. Opzij van het huis een monumentale ingangspartij met luifel, klein bordes en balustrade. Voordeur voorzien van geslepen glas omgeven door glas-in-lood vensters. Het dak heeft twee hoekschoorstenen en een aantal dakkapellen met schilddakjes bekroond door loden pironen. Interieur met diverse waardevolle authentieke onderdelen zoals: geornamenteerde stucplafonds, timmerwerk van deuren en trappenhuis, een schoorsteenmantel met Delfts blauwe tegels in de hal, tegelranden in keuken en toilet en een raam met rood en groen glas-in-lood in het trappenhuis. De tuin heeft een gemetselde schansmuur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Het woonhuis bij de linnenweverij Van Dijk is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkeling van de nijverheid en als voorbeeld van de stichting van fabrikantenwoningen als onderdeel van het fabriekscomplex; het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het fabrikantenwoonhuis. Het object is van architectuurhistorisch belang door de stijl en detaillering en als voorbeeld van het oeuvre van de architect De Koning. Het huis is van belang vanwege de architectonische gaafheid van het in- en exterieur. Het heeft ensemblewaarde als onderdeel van een samenhangend geheel met gebouwen van uiteenlopend karakter en constructie.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 513704

Status rijksmonument
Inschrijving register* 05 juli 2000
Kadaster deel/nr 82632/58

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Waalre Waalre Noord-Brabant

Locatiennaam Locatieomschrijving
Waalre

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Waalre C 1777

Omschrijving**

Inleiding

HERENHUIS uit 1910 in Eclectische stijl, gebouwd voor de textielabrikant J.J.C. van Dijk, als uitbreiding van het pand no.9 naar plannen van de architect L.J.P. Kooken. De familie Van Dijk bouwde tussen 1892 en 1910 aan de Markt een rij herenhuizen met in het midden de linnenfabriek. De huizen zijn op no. 6 na alle in diezelfde stijl opgetrokken. Ze vormen samen een symmetrisch geheel. Markt 10 ligt met drie zijden vrij op het perceel. De voor- of noordgevel staat aan de Markt. De oostkant sluit aan op Markt 9. Het huis is nu in gebruik als kantoor van de fabriek.

Omschrijving

Het woonhuis heeft twee bouwlagen onder schilddak gedekt met natuursteen schubleien. De symmetrische voorgevel is drie traveeën breed, ze bevat gepleisterde hoekpilasters met in het dak een stenen kapel bekroond door driehoekig fronton. Op de verdieping een erker met gebogen zijramen op stenen consoles. De voor- en zijgevels zijn voorzien van een kroonlijst met een zware fries, consoles en een basement met een hardstenen plint. Het huis is opgetrokken uit machinale baksteen gemetseld in kruisverband. In het bovenlicht van de voordeur en in het daar boven liggende venster op de verdieping gekleurd glas-in-lood. Achter het huis een eenlaags keukenaanbouw onder zadeldak met oud-hollandse pannen. Het interieur bevat diverse authentieke onderdelen zoals: rijk bewerkte stucplafonds, fraai timmerwerk, trappenhuis, tussendeuren met geslepen glas en marmeren schouwpartijen en een glasraam met bloemmotieven in het trappenhuis.

Waardering

Het woonhuis bij de linnenweverij Van Dijk is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de sociaal-economische ontwikkeling van de nijverheid en als voorbeeld van de stichting van fabrikanten en bedrijfswoningen als onderdeel van het fabriekscomplex; het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het fabrikantenwoonhuis. Het object is van architectuurhistorisch belang door de stijl en detaillering. Het huis is van belang vanwege de architectonische gaafheid van het in- en exterieur. Het heeft ensemblewaarde als onderdeel van een samenhangend geheel met gebouwen van uiteenlopend karakter en constructie.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 513705

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	05 juli 2000
Kadaster deel/nr	82632/54

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Waalre	Waalre	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Waalre	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Waalre	C			1780

*Omschrijving***

Inleiding

HERENHUIS uit 1892 in eclectische stijl, gebouwd voor B. en D. van Dijk. De familie Van Dijk bouwde tussen 1892 en 1910 aan de Markt een rij van vier herenhuisen, met in het midden de linnenfabriek. De huizen zijn alle in die zelfde stijl opgetrokken, op no. 6 na. Ze vormen samen een symmetrisch geheel. Markt 7 ligt met drie zijden vrij op het perceel. De voor- of noordgevel staat aan de Markt. De oostkant sluit aan op Markt 6 en deelt de tuin met no. 6. Het huis is nu in gebruik als kantoor/showroom van de fabriek.

Omschrijving

Het huis heeft één bouwlaag onder mansardekap met eindschilden, gedekt met natuursteen schubleien. De symmetrische voorgevel is vijf traveeën breed, heeft gepleisterde hoekpilasters en een middenrisaliet met erboven in het dak twee houten en een stenen kapel, de laatste met boogvormige frontonbekroning. Verder bevat de gevel een kroonlijst, een zware fries met consoles en een basement met een hardstenen plint. Het huis is opgetrokken uit machinale baksteen gemetseld in kruisverband. In de risaliet een voordeur met houtsnijwerk en smeedijzeren deуроosters. De getoogde muuropeningen hebben geprofileerde stuclijsten met een kuifbekroning. Ze zijn voorzien van schuifvensters. Interieur met diverse waardevolle authentieke onderdelen zoals: geornamenteerde stucplafonds, trappenhuis en timmerwerk.

Waardering

Het woonhuis bij de linnenweverij Van Dijk is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkeling van de nijverheid en als voorbeeld van de stichting van fabrikanten en bedrijfswoningen als onderdeel van het fabriekscapitaal het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het woonhuis. Het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

object is van architectuurhistorisch belang door de stijl en detaillering. Het huis is van belang vanwege de architectonische gaafheid van het in- en exterieur. Het heeft ensemblewaarde als onderdeel van een samenhangend geheel met gebouwen van uiteenlopend karakter en constructie.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 513706

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	05 juli 2000
Kadaster deel/nr	82632/49

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Waalre	Waalre	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Waalre	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Waalre	C			1778

*Omschrijving***

Inleiding

HERENHUIS uit 1891 in Eclectische stijl gebouwd in 1892 voor D. van Dijk-Manders van de linnenweverij Van Dijk & Zonen. De familie Van Dijk bouwde tussen 1892 en 1910 aan de Markt een rij herenhuizen met in het midden de linnenfabriek. De huizen zijn alle in dezelfde stijl opgetrokken op no. 6 na. Ze vormen samen een symmetrisch geheel. Markt 9 staat met drie zijden vrij op het perceel. De voor- of noordgevel staat aan de Markt. De westkant sluit aan op Markt 10. Het huis is nu in gebruik als kantoor van de fabriek.

Omschrijving

Het huis heeft één bouwlaag onder mansardekap met eindschilden gedekt met natuursteen schubleien. De symmetrische voorgevel is vijf traveeën breed, ze heeft gepleisterde hoekpilasters en een middenrisaliet met erboven in het dak twee houten en een stenen kapel. De laatste met driehoekige frontonbekroning. Verder bevat de gevel een kroonlijst, een zware fries met consoles en een basement met hardstenen plint. Het huis is opgetrokken uit machinale baksteen gemetseld in kruisverband. In de risaliet een voordeur met houtsnijwerk en smeedijzeren deurroosters. De getoogde muuropeningen hebben geprofileerde stuclijsten met een kuifbekroning. Ze zijn voorzien van schuifvensters. Het huis deelt de keukenaanbouw onder zadeldak met no. 10, waarmee het inwendig is verbonden. Interieur met diverse waardevolle authentieke onderdelen zoals o.a. geornamenteerde stucplafonds, deuren, trappenhuis en schoorsteenmantels.

Waardering

Het woonhuis bij de linnenweverij Van Dijk is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als bijzondere uitdrukking van de sociaal-economische ontwikkeling van de nijverheid en als voorbeeld van de stichting van fabrikanten en bedrijfswoningen als

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

onderdeel van het fabriekscomplex; het is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van het fabrikantenwoonhuis. Het object is van architectuurhistorisch belang door de stijl en detaillering. Het huis is van belang vanwege de architectonische gaafheid van het in- en exterieur. Het heeft ensemblewaarde als onderdeel van een samenhangend geheel met gebouwen van uiteenlopend karakter en constructie.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis